Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXX № 36 (3551) Варшава, 7 вересня 2025 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Тетяни Данюченко

34-та річниця незламності України у Варшаві. с. 2

«День Незалежності – воюючи. Захищаючись. Під ударами, під тривогами». с. 6

Святкування річниці Незалежності України в Польщі. с. 8-13

ISSN 027-8254
36
9 770027 825252

eprasa.pl 39a89de422

ТЕМА НОМЕРА

Тетяна ДАНЮЧЕНКО
Фото авторки статті

34-та річниця незламності України у Варшаві

Театральні Dakh Daughters, артистичний Pianoboy, енергійні The Ukrainian Folk – на одній сцені з Аґнєшкою Голланд чи Мартою Лемпарт, сотні слів про важливість солідарності і єднання та тисячі вдячних слухачів на великій площі в центрі міста. Таким у неділю, 24 серпня, було святкування річниці незалежності України у польській столиці, яке організували громадська ініціатива Євромайдан-Варшава та Фонд Stand With Ukraine у співпраці з Об'єднанням українців у Польщі.

На заході, окрім музичних, не бракувало зворушливих і трагічних моментів, які є невід'ємною частиною воєнного сьогодення. На сцені дітлахи співали гімни України і Польщі, демонструвалося відеозвернення президента Володимира Зеленського та відео з українськими воїнами. Під час хвилини мовчання натовп перед сценою тримав в руках плакати з іменами загиблих за волю України, а на великому екрані йшов відеоряд з їхніми обличчями.

Серед перших до присутніх звернувся посол України в Польщі Василь Боднар. Він привітав усіх зі святом, щиро подякував польським друзям за всебічну підтримку і наголосив на тій великій ціні незалежності, яку зараз платить Україна.

«Ми розуміємо сьогодні, що таке вартість незалежності, – сказав він. – Це та ціна, яку платить наш народ своєю кров'ю, це та ціна, яку ми віддаємо, підтримуючи фронт, це та ціна, яку ми проявляємо своєю солідарністю тут, у Варшаві, в багатьох містах Польщі і світу».

Василь Боднар згадав про важливість єднання – про нерозділення українців на тих, хто за кордоном, хто в Україні, хто на окупованих територіях, а також про будування мостів співпраці і дружби між поляками та українцями.

Хвилина мовчання

Посол України Василь Боднар

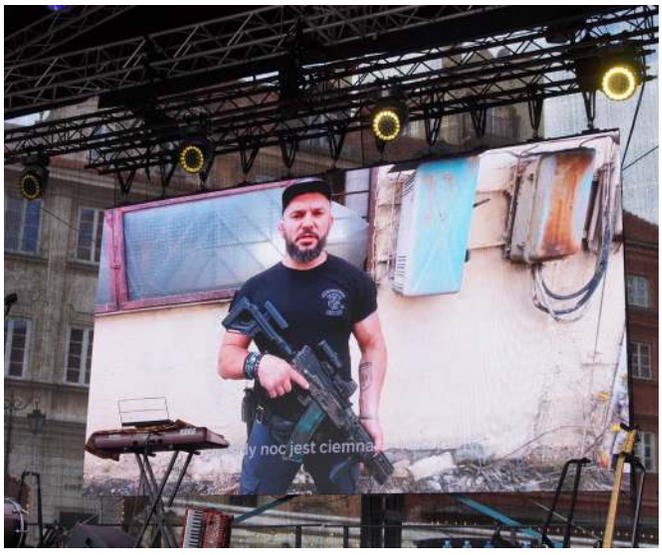

«Ми сильний народ і заслуговуємо на незалежність, і доводимо це на полі битви», – підкреслив посол.

На сцені поруч з іншими представниками громадських організацій виступив голова Об'єднання українців в Польщі Мирослав Скірка. Він теж говорив про значущість солідарності і польську реальність: «Дуже багато людей намагається нас переконати, що найбільшою пристрастю, яка об'єднує поляків, є ненависть до своїх сусідів та інородців. А ви сьогодні тут показуєте, що є інша пристрасть в Польщі – буття разом, яка нас збагачує та об'єднує».

Українець згадав, що польська історія була повною катастроф і звернувся до поляків – а особливо до польських політиків – з надією, що вони навчаться не програвати важливих битв через бездарність чи безпорадність.

«І найбільше, чого зараз потребуємо, – це спільнота, яка народжується в таких місцях, серед таких людей, як тут. За це дуже дякую і розраховую на те, що польська солідарність буде не гаслом на папері, а реальністю, як буде нас об'єднувати», – закінчив свій виступ очільник ОУП.

eprasa.pl 39a89de422

Аґнєшка Голланд

Представники НГО та голова ОУП Мірослав Скірка

Вже традиційно на заході вручили нагороди Stand With Ukraine Awards – тим полькам і полякам, які допомагають Україні. Відзнаки цього року отримали Беата Беронська-Лях, директорка кінофестивалю «Ukraïna!», д-р Якуб Карновський, президент Кредобанку, ініціатор студентської групи відбудови України у Варшавській школі економіки, Кшиштоф Глуховський, директор Театру Словацького у Кракові, Войцех Тохман, журналіст, письменник і волонтер, який допомагає тваринам у зонах бойових дій, та відома кінорежисерка Аґнєшка Голланд.

Промови політиків та громадських діячів чергувалися з виступами артистів. Серед інших заспівав гурт The Ukrainian Folk, солісткою якого є Наталія Сич, дочка Мирона Сича, педагога, депутата, самоврядувальника та діяча ОУП. Музика гурту вдало об'єднала фолькове звучання із сучасною роковою стилістикою.

Наступним учасником концерту став Pianoboy – сценічний псевдонім Дмитра Шурова, колишнього учасника гурту «Океан Ельзи» та автора хітів «Родимки» чи «Шампанські очі». Його творчість включає в себе суміш поп-року, електронної музики та елементів інді-музики, а емоційні тексти розповідають про любов, самотність чи пошук себе. Цього вечора співак не тільки заспівав, але й заграв на клавішах, а разом з ним на сцені виступив талановитий польський скрипаль Міхал Єльонек.

Завершив святкову подію виступ відомого гурту Dakh Daughters, а їхній театралізований перфоманс супроводжували циркові артисти з фонду Sztukmistrze. Творчість гурту – це мистецький шедевр з безліччю нюансів та увагою до візуальних елементів. У їхніх композиціях поєднуються елементи фольку, декламації та театральної експресії.

Під час заходу також традиційно відбувався благодійний збір коштів на допомогу Збройним Силам України. Присутні могли зробити свій донат або готівкою до численних скриньок, з якими в натовпі ходили волонтери, або за QR-кодом, який демонстрували на головному екрані.

Святкування річниці незалежності зібрало, за даними організаторів, 30 тисяч гостей, які плакали разом з промовами та співали разом з артистами, і які цього літнього і теплого вечора відчули усім серцем свою Україну. ●

The Ukrainian Folk

Pianoboy

Скрипаль Міхал Єльонек

Dakh Daughters

eprasa.pl 39a89de422

Павло ЛОЗА

Президентське вето: буря в Польщі

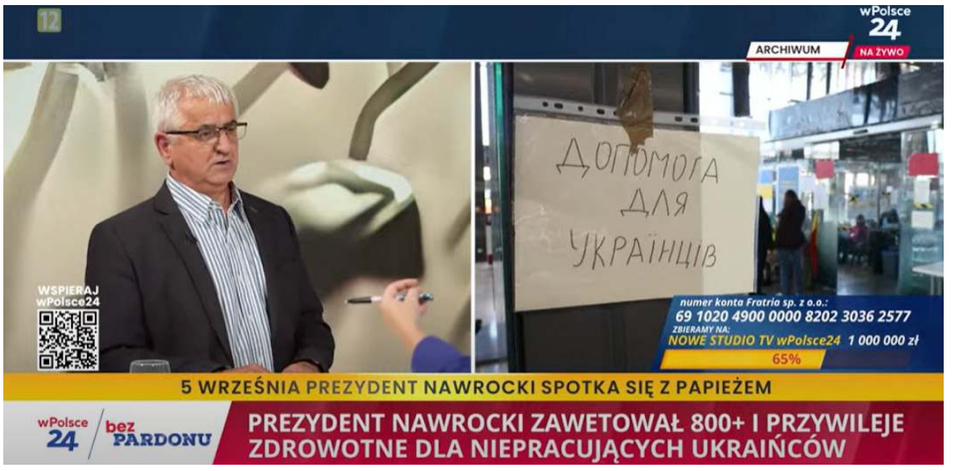

Мирослав Скірка під час розмови на телеканалі «wPolsce24». Скріншот з відео

Президент Польщі Кароль Навроцький наклав вето, зокрема, на законопроєкт про допомогу громадянам України. Хоча опитування показують, що більшість поляків підтримують позицію глави держави, лунають і голоси опозиції.

«Мене дратує, так би мовити, те, що ми тепер дійшли висновку, що найслабша соціальна група буде фактором у політичній грі в Польщі», – говорить голова Об'єднання українців у Польщі Мирослав Скірка про вето на законопроєкт.

«Передусім Польща...»

25 серпня президент Кароль Навроцький наклав вето на поправки до трьох урядових законів, зокрема до спецзакону про допомогу громадянам України. Своє рішення глава держави пояснив тим, що нова версія не змінює умов отримання сімейної допомоги «800+» для українських біженців та залишає їм безумовний доступ до державної системи охорони здоров'я.

На думку президента, законопроєкт не містить ключової поправки: допомога «800+» має бути доступною лише для українців, які працюють в Польщі. «Передусім Польща, передусім поляки», – наголосив Кароль Навроцький, додавши, що чинні правила не забезпечують соціальної справедливості.

Законопроєкт також містить багато інших ключових питань. Насамперед він стосується права на тимчасове проживання для приблизно одного мільйона українців, які прибули до Польщі після початку повномасштабного російського вторгнення у 2022 році. Чинні правила дозволяють їм залишатися до кінця вересня цього року. Після цієї дати вони натраплять на труднощі, серед іншого, з легальним працевлаштуванням.

Поряд із вето президент Кароль Навроцький вніс власну пропозицію змін до закону про допомогу громадянам України. Законопроєкт вже подано до Сейму і зараз він відкритий для громадського обговорення. Тим часом уряд оголосив, що представить власну версію документа.

Вето викликало ряд коментарів. Політики з «Права і справедливості» та «Конфедерації» підтримали рішення президента. Водночас представники лівих та «Громадянської коаліції» виступили з різкою критикою.

Уряд прем'єра Дональда Туска вже готує заяву щодо вето президента Кароля Навроцького. У відомстві наголосили, що рішення президента «б'є по стабільності економіки, соціальній згуртованості, міжнародних зобов'язаннях Польщі та безпеці всієї країни».

«Запакуйте їх усіх і відправте назад до Харкова, Сум, Маріуполя...?»

В опитуванні для «Onet's Portal SW Research» звучало питання: «Чи підтримуєте ви рішення президента Кароля Навроцького накласти вето на закон про допомогу громадянам України?» Результати однозначні.

Відповідь «так» обрала більшість – 59,8% учасників опитування. 14,7% респондентів зазначили варіант «не знаю/важко сказати». Кожен четвертий виступив проти президентського вето – 25,4%.

І саме ці опоненти підписують листи-протести «проти вето» та листи «на підтримку українців», що з'явилися в мережі.

«Протестний лист польських жінок до прем'єр-міністра, Сейму, Сенату та Президента Республіки Польща» було опубліковано на порталі sestry.eu, його подали Йоланта Квасневська, Аґнєшка Голланд, Данута Валенса, Анна Коморовська, Ольга Токарчук, Яніна Охойська, Кристина Янда, Домініка Кульчик та багато інших відомих польських жінок.

«Дитина – це не мертва літера в законі, і допомога, що надається їй, не може бути використана як важіль тиску на її матір. Солідарність – не сезонна, це не примха моди», – пишуть кілька сотень підписанток.

«Ми, польські жінки – матері, дружини, доньки, сестри та бабусі, прямо кажемо: ніхто від нашого імені не має права ставити умови жінкам, які тікають від війни. Ми не погоджуємося на те, щоб біль і страждання людей, які потребують нашої підтримки, перетворювалися на паливо для суперечок. Ми не дозволимо зруйнувати довіру, на якій побудована наша спільнота. Це інтерес держави та совісті всіх нас. Мости, а не стіни роблять із сусідів союзників,

eprasa.pl 39a89de422

а передбачуване та справедливе право і мова поваги зміцнюють безпеку Польщі більше, ніж популістські крики з трибуни», – йдеться у листі.

Підписантки звертаються до всіх, хто законодавчо приймає та представляє Польщу, з проханням «відновити впевненість у захисті та відкинути слова, які стигматизують, а не захищають».

«Нехай закони служать людям, а не політичним іграм. Нехай Польща залишається домом, де матері не потрібно питати: „Куди тепер?" Бо відповіддю завжди буде: „Залишайтеся в країні, яка тримає своє слово"», – зазначено у зверненні до влади.

«Це не суперечка про юридичні технічні деталі. Це питання про обличчя Республіки Польща. Чи буде вона державою, яка дотримується слова, чи державою слів, викинутих на вітер? Чи будемо ми на боці матерів і дітей, чи на боці страху?» – закінчується лист, підписаний: «польські жінки – матері, дружини, доньки, сестри, бабусі».

Кшиштоф Становський, громадський активіст, який колись обіймав посади заступника міністрів освіти та закордонних справ, також звернувся до «друзів, сусідів та співвітчизників» у своєму дописі на фейсбук-сторінці.

«Чинні правила означають, що з 1 жовтня майже мільйон людей може втратити тимчасовий захист, а разом з ним і законне проживання в Польщі, право на роботу та охорону здоров'я», – пише громадський активіст у дописі, зазначаючи, що сьогоднішні діяння польської влади – це «удар ножем у спину сусіда».

«Сусіда, який бореться за життя та свободу і водночас захищає нас від російського імперіалізму», – читаємо на сторінці Кшиштофа Становського. Допис завершується проханням підписати звернення на підтримку українців.

«Закликаємо вас підписати звернення і показати, що Польща залишається вірною цінностям солідарності, свободи та братерства. Наш колективний голос має значення – не лише для біженців з України, але й для майбутнього Польщі та всієї Європи», – підсумовує Кшиштоф Становський.

Відкритого листа до президента Кароля Навроцького, в якому критикується його рішення накласти вето на законопроєкт про допомогу українцям, оприлюднила у мережі й сестра служебниця Малґожата Хмелевська, голова фонду «Доми спільноти „Хліб життя"» (Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia) та настоятелька католицької громади «Хліб життя».

У листі вона зазначила, що накладання вето на законопроєкт про допомогу жертвам війни в Україні позбавить сотні тисяч людей роботи та не дозволить їм легально проживати в Польщі. «Найслабших, тих, хто не може працювати, та дітей виштовхнуть на вулиці або змусять повернутися. Проблема в тому, що їм нікуди повертатися, – пише черниця у своєму листі, запитуючи владу від імені біженців. – Чи варто мені купувати підручники для дітей на новий навчальний рік, оскільки вони втратять право навчатися в Польщі? Чи матиме 86-річна пані Раїса, професорка технічного університету на пенсії, чий будинок був розбомблений, право на медичне обслуговування? Українська пенсія становить близько 300-400 злотих. Чи не повернуться діти-інваліди: Анелька, Давид, Артур, Влад, Богдан, Микита та багато інших – до спеціальних шкіл, важко здобутих крізь море бюрократії? Чи їх усіх слід зібрати та відправити до Харкова, Сум, Маріуполя та інших міст? На руїни та під бомби? Звичайно, за наш рахунок». У листі вона також написала, що жодні міркування – політичні, економічні чи моральні – не виправдовують те, що сталося.

«Грати з найслабшими – це ганьба для моєї батьківщини, як і сіяти ворожнечу, і не має нічого спільного з християнськими цінностями чи простою людською солідарністю», – наголосила сестра служебниця.

«Коли пропаганда зустрічається з фактами»

Щодо вето президента висловилися й українці в Польщі. Зокрема, Мирослава Скірку, голову Об'єднання українців у Польщі, протягом тижня від появи президентського вето запрошували польські ЗМІ прокоментувати рішення Навроцького у справі підтримки біженців, слова самого голови Об'єднання у виданні «Rzeczpospolita» та відповідь речника президента Кароля Навроцького Рафала Леськевича.

Мирослав Скірка у своїй заяві для видання, серед іншого, зазначив, що в Польщі «ми вже дійшли до ситуації, коли її сприймають як країну, якій не можна довіряти».

«Це дуже погана перспектива для польського бізнесу, який хоче потрапити в Україну з метою реконструкції, і погана перспектива для участі Польщі в системі гарантування безпеки в нашому регіоні. Це деструктивні дії президента та його оточення. Це фактично реалізація політики кремля, а не Польщі. Якщо ми будемо дотримуватися моделі націоналістичної держави, то саме цю модель нам наполегливо пропонують москва та кремль», – ствердив голова ОУП.

«Це висловлення особистих фобій та упереджень, які шкодять польсько-українським відносинам», – написав Леськевич на платформі «X», відповідаючи на звинувачення, що, накладаючи вето на законопроєкт про допомогу українцям у Польщі, Кароль Навроцький «реалізує російські цілі в Польщі».

Також гарячою була дискусія на телеканалі «wPolsce24», де Мирослав Скірка, зокрема, говорив про антиукраїнські настрої:

«Те, що антиукраїнські настрої існували в польському суспільстві, є нормальним явищем. Вони зростають, тому що, по-перше, ми маємо постійне підбурювання різних антиукраїнських елементів. По-друге, я думаю, що також складається ситуація, коли польське суспільство зараз вважає, що ця присутність може бути занадто великою, що вони (українці – прим. ред.) тут були занадто довго. Ми також не усвідомлюємо, наскільки потужними є фейкові новини».

В інтерв'ю, протистоячи «атакам» ведучих та спираючись на факти й статистику, голова ОУП наголосив, що у 2022 році «Польща показала своє найпрекрасніше обличчя».

«Країна солідарності, відкритості та гостинності. В результаті нам усім як полякам, так і українцям, вдалося вирішити тут багато питань. І ці люди досі живуть і працюють у Польщі. І я думаю, що те, що сталося у 2022 році, має залишатися міцним фундаментом для наших стосунків. Якщо хтось намагається це зіпсувати, намагається виставити нас обличчям „божевільних", „націоналістів", „ксенофобів", це працює нам на шкоду, на шкоду Польщі, Україні та нашу спільну шкоду», – сказав Мирослав Скірка.

Заяви та коментарі, в яких голова Об'єднання говорить про «підтримку найслабших соціальних груп» або «як біженці стали частиною політичної гри в Польщі», можна побачити на «Kanał Zero» або в інтерв'ю для порталу oko.press.

«Кілька фактів прямо в обличчя, і ви, „журналісти", уникаєте теми», «Журналістські стандарти... Мирославе Скірка, повага тобі!», «Коли пропаганда зустрічається з фактами. Браво, Мирославе Скірка!» – це деякі пости до матеріалів з коментарями та інтерв'ю, де висловлюється голова Об'єднання українців у Польщі, якими поділилося кілька сотень користувачів соцмереж. ●

eprasa.pl 39a89de422

Підготувала **Тетяна ДАНЮЧЕНКО**
Фото з сайту Офісу президента України

«День Незалежності – воюючи. Захищаючись. Під ударами, під тривогами»

24 серпня в Києві відбулися офіційні урочистості з нагоди 34-ї річниці незалежності України. У них взяли участь найвище керівництво держави, а також іноземні гості, зокрема прем'єр-міністр Канади Марк Карні, спецпредставник президента США Кіт Келлог, міністри оборони Швеції, Данії, Румунії, Литви, Латвії, Канади, міністр у справах ветеранів Великої Британії, заступник міністра оборони Чехії, постійний секретар Міністерства оборони Естонії та духовні лідери.

З нагоди Дня Незалежності в Софійському соборі відбулася молитва за Україну. Святі отці помолилися за мир, свободу й процвітання України, благословення для українського народу, звільнення полонених і зцілення поранених, за силу й підтримку для українських захисників.

Президент України Володимир Зеленський з першою леді Оленою Зеленською та прем'єр-міністром Канади Марком Карні пройшли Алеєю пам'яті загиблих воїнів і поклали квіти до Стіни пам'яті, вшанувавши пам'ять полеглих українських героїв.

Під час урочистого заходу на Софійській площі Володимир Зеленський звернувся до українського народу з привітанням з Днем Незалежності. У своїй промові він наголосив на важливості захисту та розбудови сильної

Прем'єр-міністр Канади Марк Карні, Володимир та Олена Зеленські

держави, здатної жити в мирі. Звертаючись до громадян, підкреслив, що головною метою сьогоднішнього покоління є створення майбутнього, у якому Україна буде захищеною.

«Сьогодні Україна відзначає День Незалежності – воюючи. Захищаючись. Під ударами, під тривогами. Але сильною. І, що дуже важливо, не наодинці. І кожного дня все більше повертаючи цю війну туди, звідки вона до нас прийшла: у російське небо й на російську землю.

eprasa.pl 39a89de422

ПУЛЬС УКРАЇНИ

Масована атака росіян: в Києві 23 загиблих

День Незалежності та наступні дні українці пережили відносно спокійно, але вже вночі 28 серпня росіяни знову масовано бомбардували Україну, внаслідок чого в столиці загинуло 23 людини, серед яких 4 дитини.

Під час комбінованого удару росіяни використали 629 засобів повітряного нападу, зокрема 598 ударних БпЛА типу Shahed, 2 аеробалістичні ракети Х-47М2 «Кинджал», 9 балістичних ракет Іскандер-М/KN-23 та 20 крилатих ракет Х-101. Протиповітряною обороною України було збито або подавлено 589 повітряних цілей. Зафіксовано влучання ракет та безпілотників на 13 локаціях, падіння збитих (уламки) – на 26 локаціях.

В Києві кількість загиблих внаслідок масованого удару росіян досягла 23 осіб і щонайменше 63 людини отримали поранення. Міська влада повідомила також про 225 пошкоджених житлових будинків. Аварійно-пошукові роботи в Києві на місці завалів тривали безперервно понад 30 годин.

Наступного дня Україна з цього приводу ініціювала екстрене засідання Ради Безпеки ООН. Також 29 серпня у Києві та Київській області було оголошено Днем жалоби за жертвами масованої російської атаки.

Вбивство Андрія Парубія

У Львові 30 серпня вбили чинного нардепа та колишнього голову Верховної Ради Андрія Парубія. Нападник підійшов на вулиці до Парубія і здійснив кілька пострілів у політика, внаслідок яких той загинув на місці. Вбивця втік, однак вже 1 вересня його затримали. Він виявився 52-річним львів'янином, який, за даними поліції, «тривалий час готувався, стежив, планував та нарешті натиснув на курок».

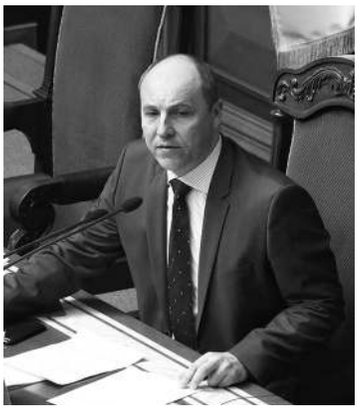

«30 серпня у Франківському районі Львова він замаскувався під кур'єра й відкрив вогонь по політику просто серед білого дня, – розповідає очільник Нацполіції Іван Вигівський. – Вісім пострілів. Холоднокровна жорстокість. Навіть переконався, що жертва померла. А потім намагався сховати сліди – перевдягнувся, позбувся зброї, намагався переховуватись на Хмельниччині. Нам знадобилося лише 36 годин, аби вийти на його слід і затримати».

Українська влада наголошує, що цей злочин не випадковий та в ньому є російський слід.

Нагадаємо, Андрій Парубій – народний депутат Верховної Ради України 6-9 скликань. У 8-му скликанні був спікером ВРУ. Народився у 1971 році на Львівщині. Закінчив історичний факультет ЛНУ ім. І. Франка та аспірантуру Національного університету «Львівська Політехніка» за фахом «політологія та соціологія». У 1990 році став депутатом Львівської облради, в 1991 році із Олегом Тягнибоком заснував Соціал-національну партію України. Був комендантом Самооборони Майдану (2013-2014). В 2014 році був секретарем Ради національної безпеки і оборони України. Серед останнього – належав до партії «Європейська Солідарність» Петра Порошенка (2019-2025).

Вбитого політика поховали 2 вересня на Личаківському цвинтарі у Львові.

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Фото з Вікіпедії

І з кожним кроком цієї війни там, із тиском на росію, із її реальними втратами ми знаємо, що мир для України стає ближчим», – сказав Володимир Зеленський.

Президент також традиційно відзначив державними нагородами військовослужбовців, медиків, журналістів, волонтерів, митців, освітян, релігійних діячів та друзів України.

Пам'ять полеглих героїв різних часів, які віддали найдорожче – своє життя – заради України та її незалежності, вшанували хвилиною мовчання. ●

eprasa.pl 39a89de422

Танцювальний ансамбль «Вітрогон»

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

«З Україною в серці»

«Народе мій, до тебе я ще верну і в смерті обернуся до життя своїм стражденним і незлим обличчям, як син, тобі доземно поклонюсь і чесно гляну в чесні твої вічі, і чесними сльозами обіллюсь».

(Василь Стус)

– Управління із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб при міській раді Івано-Франківська було створено нещодавно, й ми займаємося тим, аби ветерани знали, куди прийти, до кого звернутися після отримання поранення під час бойових дій. Все для того, щоб далі нормально соціалізуватися у суспільстві й продовжувати жити, – каже Юрій Гапончук, заступник міського голови та начальник управління із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, який також є воєнним ветераном.

Івано-Франківськ – це партнерське місто Кошаліна, тому всі кошти, зібрані під час благодійного концерту «З Україною в серці», організованого товариством «Майстерня» 24 серпня до Дня Незалежності України, будуть передані на закупівлю обладнання для івано-франківського Центру реабілітації ветеранів «Нескорені». А під час заходу вдалось отримати понад 30 тисяч злотих. Кожна пожертва – це крок до відновлення і повноцінного життя Героїв, які щодня жертвують за нас своїм здоров'ям, а буває, і життям. Центр працюватиме при Міській клінічній лікарні.

– Організацією концерту живемо цілий рік, і немає від нього відпочинку. Проте мобілізує той момент, коли приходить публіка. Саме тоді відчутним стає, для кого ми це робимо. Однак найбільш мобілізує, що можемо підтримати Україну в боротьбі та солдатів на фронті або, як у цьому році, хлопців, які вже ніколи не будуть фізично здоровими, як до війни. Можливо, допомагаючи обладнати Центр реабілітації ветеранів «Нескорені» у Івано-Франківську, ми зможемо нашим хлопцям дати хоч частинку нормальності. Хоча думаю: вони ніколи вже не зможуть жити, як до війни, – каже Дарія Антошко, голова товариства «Майстерня». Вона дякує всім, хто кожного дня підтримує Україну, охоплену війною, і так наближає її до Незалежності.

Юрій Гапончук поранення отримав у березні 2023 року, коли наступив на протипіхотну міну і йому відір-

Офіційні гості

eprasa.pl 39a89de422

вало частину стопи. Внаслідок цього було проведено реампутацію для встановлення звичайного функціонального протеза. Зараз він може ходити, бігати, стрибати й робити все інше, що й людина без ампутації.

– Тому я, як ніхто, розумію наскільки важливо, аби чимскоріше втілити в життя проєкт реабілітаційного центру й у такий спосіб надавати допомогу для хлопців-ветеранів, – каже Юрій Гапончук.

Від імені Консульства України в Ґданську до присутніх звернувся консул Олег Височан.

– Я у цей день хотів би привітати всіх українців з Днем відновлення незалежності України. Сотні років український народ боровся за свою незалежність, і сьогодні знову ми кров'ю та потом наших воїнів, важкою працею громадян у тилу, за допомогою наших друзів-союзників відстоїмо свою незалежність. Я щиро вірю, що ми її відстоїмо. Я щиро вірю, що Україна буде сильною державою. Я щиро вірю і щиро бажаю, щоб українці були щасливим народом. Дякую кожному за допомогу, за вклад, який він робить в перемогу, та схиляю голову перед тими, хто загинув, захищаючи нашу незалежність. Низько вклоняюся матерям, дружинам та дітям військових, – говорив дипломат.

Тим часом заступник мера Кошаліна Себастіан Талай побажав учасникам свята вільної України та можливості для українців безпечно жити у власній державі.

– Протягом 870 днів триває безглузда війна, але війна не лише за свободу України, а за свободу всієї демократичної Європи. Ми сьогодні перебуваємо у винятковому місці, де мешканці нашого Кошаліна під час нападу росії на Україну одразу склали іспит з емпатії та одразу почали допомагати в різних площинах. Допомагали, допомагають і будуть допомагати, за що їм дякую, – наголосив Себастіан Талай.

Цього року зіркою концерту став неймовірно запальний гурт «Пацикі з Франека», який завойовує зараз Польщу. Колектив поєднує у своїй музиці елементи фолку, року та попмузики, створюючи енергійні та унікальні композиції, під час яких публіка просто шаленіла. Виступили теж танцювальний ансамбль «Вітрогон» з Білого Бору, дитячий хор «Первоцвіт» і вокальний ансамбль «Інтонації» з Кошаліна, жіночий колектив «Лілея» з Битова та кошалінські вокалісти Дарія Зарудна, Каріна Кучер, Artadocs та Іван Бучковський. Під час концерту гості мали можливість взяти участь у благодійній лотереї та ярмарку унікальних виробів ручної роботи.

Гурт «Пацикі з Франека»

– Я переконана, що цю війну виграємо, тому не уявляю собі, щоб мене тут не було, – каже учасниця свята.

– А в мене подвійне свято – День народження мами та День Незалежності України. Я в Кошаліні живу від 2015 року, тут мені подобається, а нині роблю все, що можу, щоб допомагати Україні, яка воює, – каже жінка, родом із Заходу України. Під час свята можна було придбати за донати її гусачків.

– З дитинства люблю робити своїми руками різні речі. Для мене – це хобі, але теж певного роду заспокоєння та передавання іншим позитивної енергії, – говорить майстриня. А її мама, яка 24 серпня відзначала 81-ші уродини, додає:

– Нині, в День Незалежності України, я святкую своє свято, тому моєю мрією є, аби чимскоріше закінчилася війна й путін нарешті спам'ятався. Кожного дня слухаю новини, що твориться в Україні. І, коли чую, що Україну бомблять, то на душі стає мені неспокійно. Я кожного дня мрію про те, аби нарешті повернутися до свого дому.

Жінка досі не може звикнути й кожного дня мріє про повернення. Попри те, що їй у Польщі добре, вона все ж таки почувається тут, як на чужині. Тужить кожного дня, бо дім є домом. ●

eprasa.pl 39a89de422

Григорій СПОДАРИК
Фото надав Яцек Раковський/GOLDAP.INFO

Свято спільноти та солідарності в Банях-Мазурських

Чотирнадцяті «Барви української культури» відбулися 23 серпня біля Ґмінного осередку культури й промоції в Банях-Мазурських, який разом із місцевим гуртком Об'єднання українців у Польщі (ОУП) був організатором свята.

На сцені виступали солісти, дуети та регіональні колективи, а ввечері гостей радували концерти гуртів «Шаравари», «Гаразд» та «Корморан». Глядачі почули й «Тріо Русин» зі Львова, Юрія Муниченка із Сарн і місцеві колективи: хор «Крилос», дитячий ансамбль «Зірка», гурти «Друзі» та «Тенча».

Програма, як кожного року, була різноманітною, поєднуючи сольні виступи, хоровий спів, танці та музичні композиції, що підкреслювало інтеграційний характер події. Особливо символічним став її початок, коли хор «Крилос» виконав пісню «Станьмо, браття, українці». Цей момент показав, що «Барви» – це не лише демонстрація мистецтва, а й прояв спільної пам'яті та солідарності з Україною.

Голова місцевого гуртка ОУП Євген Нога нагадав, що захід традиційно присвячений Дню Незалежності України. У своїй промові він зазначив: «Україна вже понад три з половиною роки щодня у повномасштабній війні бореться за незалежність та територіальну цілісність. Уже загинули десятки тисяч солдатів і цивільних, зокрема понад тисяча дітей». Після цих слів присутні вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання, а сам голова додав, що завдяки відданій роботі громади захід став місцем, де кожен зможе знайти щось для себе: від традиційних українських страв до виступів численних ансамблів.

Він нагадав, що громада в Банях-Мазурських живе традиціями, які сягають переселення 1947 року, і закликав пам'ятати, що поляки та українці – братні народи:

eprasa.pl 39a89de422

«Ми не є ворогами одне для одного, як дехто часом говорить, а ворог сидить у кремлі».

Особливу увагу в Банях-Мазурських приділяють молодому поколінню. Стефанія Урбанська, вчителька української мови в місцевому пункті навчання, зазначила, що, навіть попри зменшення кількості учнів, дедалі більше батьків зі змішаних польсько-українських родин віддають дітей на навчання української. «Сьогодні маленькі діти підходили й питали, чи буду я готувати їх до наступних виступів», – розповіла пані Стефанія. Цей приклад свідчить, що традиції живуть і молоде покоління зберігає свою культурну ідентичність, а також про те, що навчання мови тісно пов'язане з культурними практиками, які формуються через музику та сценічні виступи.

Таке поєднання навчання та мистецтва проявилося і на сцені. Подія стала справжнім святом пісні й танцю. Серед тих, хто отримав особливо теплий прийом, був гурт «Шаравари»: публіка підіймалася з місць, щоб танцювати під їхні знайомі мелодії. Самі учасники колективу пояснили, що музикою прагнуть передати не лише розважальний ефект, а й глибше розуміння української культури. Ігор Федусьо зазначив: «Україна – це культура, звичаї, які передали нам діди, і ми передаємо далі. Це держава, українська земля і Бог».

У цьому ж дусі говорив Ярема Марцішак: «Правдива Україна для мене – це місце, де є ми всі, наша родина. Віддаємо своє серце Україні. Це все, що дає нам радість і що ми любимо». Свої слова він доповнив думкою про незнищенність української ідентичності: «росіяни думають, що, як заберуть у нас державу, Україна загине. Але вона ніколи не загине, доки існуватимуть українці й доки ми поширюватимемо нашу культуру у світі».

На сцені заходу виступили також представники місцевої, воєводської та центральної влади, які наголошували на важливості інтеграції та збереження культурної спадщини. Війт ґміни Бані-Мазурські Лукаш Куліш нагадав: «Це вже чотирнадцяті „Барви". Вони не були б можливі без відданості організаторів та підтримки інституцій. Ми як самоврядування історично широко підтримали цей захід, бо знаємо, що цю культуру потрібно плекати». Він також вручив подяку за організацію події голові місцевого ОУП.

Своєю чергою депутатка Сейму РП Анна Войцеховська висловила своє захоплення культурою громади та підтримкою України. «Хочу скласти вам найщиріші вітання й подякувати за вашу прекрасну культуру, серця та співпрацю. Дуже співчуваю вашій політичній ситуації, але ми намагаємося надати всю можливу допомогу. Слава Україні!» – сказала вона.

Депутат воєводського сеймика і голова сеймикової комісії нацменшин Ярослав Слома у своєму виступі згадав широкий історичний та сучасний геополітичний контекст. Він нагадав, що Польща першою визнала незалежність України в 1991 році. За його словами, це було свідоме політичне рішення, яке випливало з переконання, що «доти, доки існує незалежна Україна, росія не відновить імперії». Говорячи про теперішню війну, він підкреслив: «Доки воює Україна, Польща не піддається безпосередній російській агресії. Допомога Україні – це не лише солідарність, але й прояв польського патріотизму».

Він додав, що сумніви щодо сенсу підтримки України означають підтримку агресора і що боротьба сусідів дає Польщі час на зміцнення оборони. Також політик відзначив, що захід у Банях-Мазурських є прикладом мирного співіснування українців та поляків у цьому регіоні.

Слово взяв також голова Мазурського відділу ОУП Іван Пік, який, подякувавши владі та громаді за підтримку культурних ініціатив, закликав до солідарності: «Історія між Україною та Польщею була непростою, але ми повинні шукати те, що єднає наші народи. Прошу про солідарність, прошу про підтримку, прошу про розуміння цих важких моментів для України».

Слова визнання та підтримки прозвучали також від віцестарости Мажанни Вардзєєвської, сенаторки Йоланти Пйотровської та уповноваженої маршалка у справах меншин Анети Бжиської. Вони наголошували, що різноманітність і збереження традицій збагачують усе суспільство. ●

eprasa.pl 39a89de422

Марта КОВАЛЬ, Христина ГРУХОВСЬКА
Фото надані організаторами

Незламна Україна продовжує жити і боротися

У Ґданську відзначення 34-ї річниці відновлення незалежності України розпочалося з архиєрейської літургії у греко-католицькій церкві, яку відслужив владика Аркадій Трохановський. Урочистості продовжила церемонія покладання квітів до пам'ятника Володимиру Великому, молитва за Україну та виступи гостей.

Присутніх привітали консул України у Ґданську Олександр Плодистий, владика Аркадій Трохановський, віцемаршалок Поморського воєводства Марцін Сквєравський, заступник мера Сопота Міхал Банацький, заступниця мера Ґдині Октавія Ґоженська, багаторічний радник міської ради Ґданська й меценат Анджей Стельмасєвич, координаторка Українського консультаційного центру ICMPD Наталя Сиза та представник української молодіжної спільноти Ілля Балабай. Гості наголошували на необхідності підтримки України й солідарності з українським народом у важкі часи боротьби із загарбником, а також звертали увагу на небезпечну тенденцію зростання антиукраїнських настроїв у Польщі. Консул Олександр Плодистий та координаторка консультаційного центру Наталія Сиза подякували польським партнерам за їхню невтомну підтримку українців та віру в перемогу України.

Очільниця міста Ґданськ Александра Дулькевич

По закінченні першої частини свята відбулася урочиста хода до пам'ятника полеглим корабелам біля Європейського центру солідарності, яку організувала ГО «Об'єднані Ґданськ». Учасники ходи пронесли вулицями міста кількаметровий жовто-блакитний стяг. У символічному для історії Ґданська і Польщі місці розпочався міський мітинг за участі очільниці міста Ґданськ Александри Дулькевич, директора Європейського центру солідарності Базиля Керського, голови Поморського відділу ОУП Марти Коваль та представників «Об'єднаних Ґданськ» Анни Гришакової й Ігоря Романюка. Консул Олександр Плодистий вручив відзнаки партнерам і друзям України – директорові ЄЦС Базилю Керському, меценату Анджею Стельмасєвичу та голові фонду «Zupa

eprasa.pl 39a89de422

na Monciaku» Александрі Камінській. Від початку повномасштабної російської агресії цей фонд допомагає українським військовим і цивільному населенню з прифронтових територій. Символічно, що власне під час мітингу колона автомобілів з допомогою, зібраною «Зупою», вирушила з-під історичної брами ґданської корабельні до України.

Після офіційних урочистостей у Європейському центрі солідарності відбувся концерт під назвою «Незламність». Розпочався він хвилиною мовчання і вшанування всіх полеглих за Україну героїв. Головною ідеєю події стала незламність України, яка, попри щоденні удари росії, продовжує жити і боротися. На плакаті заходу були зображені квіти, що проростають крізь тріщини, символізуючи надію та життя, яке неодмінно проб'ється крізь криваві шрами, залишені окупантами на українській землі. Під час концерту звучали твори українських поетів, які загинули на війні, боронячи Україну. Це стало черговим доказом того, що вони житимуть у своїй творчості, надихаючи наступні покоління стояти міцно за рідну землю.

На сцені Європейського центру солідарності виступили: Влад Пелих – вокаліст, автор пісень та фіналіст наймасштабнішого вокального проєкту «Голос країни»; Віра Дуда – вокалістка, авторка пісень, засновниця українського дитячого хору у Ґданську «Крила України», вона виступила разом зі своєю ученицею Вікторією Сочинською; Назар Тацишин – соліст, засновник вокальної школи «Маестро», лауреат численних міжнародних вокальних конкурсів; акапельний гурт «Вільні», який виконує українські народні й авторські пісні у власних аранжуваннях; гурт «Мотанки» – артисти Творчої школи Павла Табакова – діти, які з початку війни активно гастролюють Європою, поширюючи українські традиції та пісні; Julia Romaniuk & Band, де Юлія Романюк – артистка, вокалістка та авторка пісень, дбаючи про українські традиції й нагадуючи про творчість, що інколи буває несправедливо забутою, разом із гуртом представила музичні перлини України у власних аранжуваннях. Режисеркою та авторкою сценарію концерту стала Христина Груховська – поетка, волонтерка, громадська діячка у Ґданську.

Під час концерту була організована збірка на підтримку Збройних Сил України. Ініціатором виступив фонд «Zupa na Monciaku». Зібрані кошти підуть на допомогу воїнам та пораненим: генератори, тактичну медицину, шини для автомобілів, що беруть участь у боях та евакуації, рюкзаки, спальні мішки та інші необхідні для збереження життя і здоров'я речі.

Консул України в Ґданську Олександр Плодистий та голова Поморського відділу ОУП Марта Коваль

Діячі гуртка ОУП у Ґданську

Наприкінці концерту прозвучала щира подяка Польщі та польському народові за підтримку від початку повномасштабного вторгнення, а також подяка організаторам, волонтерам і артистам. Завершила подію спільна надія та побажання Україні мирного неба й Перемоги. ●

eprasa.pl 39a89de422

ІСТОРІЯ

Леся САМЧИНСЬКА
Фото з Вікіпедії

Батько українського театру

«Народ, що не має свого театру, не має й свого голосу».
Іван Карпенко-Карий

Від скромного писаря до творця українського театру – такий шлях пройшов Іван Тобілевич, щоб стати видатним драматургом Карпенко-Карим. Його п'єси грали в селянських хатах і міських театрах. Його театр корифеїв завжди був переповнений глядачами. Герої його творів – звичайні люди зі своїми слабкостями, мріями та проблемами. Саме ця чесність і зробила Карпенка-Карого метром української класичної драматургії.

Життєві перипетії

Народився майбутній метр українського театру 29 вересня 1845 року. Любов до театрального мистецтва йому та іншим дітям привила мати, бо свого часу багато подорожувала Європою та часто бувала на театральних виставах.

Через матеріальну скруту Іван закінчив лише 4 класи Бобринецького училища, після чого батьки влаштували 14-річного сина працювати спочатку писарем, а потім до канцелярії у Бобринцях. Робота була нудна і рутинна, а душа хлопця прагнула чогось іншого. Проте інших способів заробітку чи розвитку не було.

Загалом Іван Тобілевич майже 20 років провів на державній службі, яка вже «сиділа йому в печінках». 1865 року він перевівся на службу в повітове поліцейське управління, а потім – у секретарі поліцейського управління в Єлисаветграді (нині – Кропивницький). Ось тут-то й почалося справжнє життя. У Єлисаветграді він відвідує театр, знайомиться з відомими театральними діячами, серед яких був і Марко Кропивницький. Це була знакова зустріч. Разом вони організовують аматорський театральний гурток, в якому Тобілевич і керував, і виступав. Окрім гри на сцені Іван друкує літературно-критичні статті на шпальтах Єлисаветградського вісника.

Іван Карпенко-Карий

Час минав швидко і молодий юнак із замріяними очима з Бобринців виріс у статного поліцейського пристава – високого, з пишними вусами і низьким поважним голосом. Але в душі він був все таким же спраглим до творчості. Він міг годинами розмовляти про мистецтво, про майбутні вистави і був чудовим оповідачем. Тож не дивно, що перед ним не встояла Надія Тарковська – молода акторка, яку Тобілевич запросив грати у свій аматорський гурток. Це була рідна сестра Олександра Тарковського (батька майбутнього знаменитого поета Арсенія Тарковського і діда всесвітньо відомого кінорежисера Андрія Тарковського). У 1869 році всупереч незгоді батьків Надія виходить заміж за Тобілевича. Посагом від батьків дружини став великий шмат землі серед степу у Єлисаветградському повіті. Ступивши на цю землю, Іван пообіцяв коханій, що зробить з нього найкраще місце на світі. Незабаром він звів хату на дві половини – в одній оселився сам з Надією, а в іншу перевіз своїх батьків. Батько Івана охоче допомагав сину в розбудові нового родинного гнізда і вже скоро довкола хати зеленів садок, а у викопаному ставку плавала риба. Свій родинний хутір Іван назвав на честь коханої дружини – «Надія».

Надія теж любила театр і в усьому підтримувала Івана. У 1880 році вони разом з іншими єлисаветградськими прогресивними діячами пишуть листа в Петербург в Імператорський університет літературознавцю Олександру Пипіну, у якому порушують питання про право на існування української мови.

За 13 років сімейного життя Надія народила семеро дітей. Численні пологи послабили її здоров'я і вона, повізши хвору доньку Галину на оздоровлення в Лиман, сама підхоплює пневмонію, а за нею і туберкульоз легень. Іван розривався між хворою дружиною та донькою – всі ночі проводить біля ліжка дружини, йому шалено бракує коштів на ліки. Надія помирає навесні 1881 року. Приголомшений горем, Іван присягнувся більше ніколи не одружуватися й до кінця життя беріг речі та світлини дружини. А за рік після смерті Надії Карпенко-Карий втрачає від хвороби рідну матір і доньку Галину.

Сцена як сенс існування

Після родинних втрат Іван ще більше заглиблюється у творчість і з 1883 року починає писати твори українською мовою. Цього року виходить друком його оповідання «Новобранець» під псевдонімом Гнат Карий.

Тобілевич мав надзвичайно сильний характер. Він не боявся висловлювати свою думку, відстоювати свої переконання. Тож не дивно, що він приєднується до діяльності гуртка, який пропагував революційно-визвольні ідеї. Це не проходить повз увагу імператорської поліції. У 1883 році за відкриті українофільські погляди та допомогу політичним «злочинцям» Тобілевича звільняють з роботи і встановлюють постійний поліцейський нагляд.

Звільнення стає початком нового етапу життя Івана – він приєднується до української трупи під керівництвом Марка Кропивницького і Михайла Старицького й вирушає до Одеси на свої перші театральні гастролі. Для виступів він обирає сценічний псевдонім «Карпенко-Карий», що поєднує в собі ім'я батька Карпа та улюбленого літературного персонажа п'єси Шевченка «Назар Стодоля» – Гната Карого. Глядачі та критики із захопленням сприймають Івана.

Якось Карпенко-Карий знайомиться із дівчиною на ім'я Софія Сіраковська. Їхнє знайомство не було романтичним. Софія знаходилась у скрутному становищі – була вагітною від поміщика, у якого працювала, і, не маючи засобів до існування, прийшла до річки топитися. Перед тим, як стрибнути у воду, Софія наостанок заспівала тужливу пісню покритки. Та раптом почула лагідний голос поважного чоловіка у вишитій сорочці – це був Карпенко-Карий. Він почув її спів, дізнався про біду й втішив дівчину, обіцяючи, що відтепер вона буде мати зовсім інше життя з таким

eprasa.pl 39a89de422

чарівним голосом. Іван познайомив Софію із Миколою Лисенком, який взяв дівчину до свого хору. Невдовзі хор Лисенка почав гастролювати разом з театром Кропивницького та Старицького. Працюючи в одному театрі з Карпенко-Карим, 25-річна Софія поступово закохалася у нього і вирішила освідчитись. Проте Іван лише лагідно подивився на неї і сказав: «Ти молода, тобі треба йти в життя, а я вже своє віджив». На той час йому було майже 40 років.

Заслання

Акторська слава була недовгою. У 1884 році за політичну діяльність Тобілевича заарештували і відправили у заслання до російського Новочеркаська під нагляд поліції. Тут Іван попервах мешкав у напівпідвальному приміщенні, де навіть не було ліжка. Аби заробити якісь кошти на проживання, Карпенко-Карий працює помічником коваля, пізніше відкриває палітурну майстерню.

Якось Іван отримує листа від батька, який на час заслання сина взяв опіку над його дітьми. З листа Іван дізнається про смерть ще трьох своїх дітей, і що найменша донька знаходиться у важкому стані через хворобу. Тож старий Карпо просить сина одружитися, аби у дітей була нова мати. Про це постійно пишуть Івану і його брати.

Тим часом все ще до безтями закохана в Івана Софія кидає хор і приїздить до нього в Новочеркаськ. Карпенко-Карий вирішує побратися з нею, бо розуміє, що не в змозі замінити матір своїм дітям.

Насправді заслання йде на користь Карпенко-Карому – він нарешті має багато часу, щоб працювати над собою. Вивчає європейську літературу, філософію, політику і починає багато писати. Як влучно висловився тоді з цього приводу Іван Франко, «росія втратила поліційного пристава, а Україна знайшла геніального Карпенка-Карого». Саме у засланні він пише свою першу п'єсу «Бурлака», яку присвячує покійній дружині Надії, та інші драматичні твори: «Бондарівна», «Наймичка», «Безталанна», «Мартин Боруля», «Розумний і дурень», які за кілька років виходять друком у Херсоні.

Коли у 1885 році Іван Карпович побачив свою першу виставу «Наймичка», він плакав. Разом з ним плакали і глядачі. Вистава мала шалений успіх. Ба більше, український театр їде з драмами Карпенка-Карого на гастролі до Петербургу й актори отримують схвалення царя Олександра III. Скориставшись його прихильністю, засновники театру просять переглянути справу Карпенка-Карого. І згодом Іван Карпович отримує дозвіл провести останні два роки покарання на рідному хуторі «Надія».

Тож у 1887 році митець разом із молодою дружиною повертається на свій хутір. Тут він ловить рибу, косить траву і засновує цікавий звичай – кожен гість, який приїздить до нього, мав у пам'ять про себе посадити дуба. І таких дубів з часом назбиралося аж 95. А Софія з Асканії-Нової привезла фруктові дерева, аби розбити новий сад.

Після скасування поліцейського нагляду Карпенко-Карий отримав дозвіл на вільне пересування, але заборону оселятися в Москві і Петербурзі. Не засмутившись з цього приводу, Іван Карпович повертається до Єлисаветграду, де тим часом його брат Панас Саксаганський разом із драматургом Марком Кропивницьким започаткували український театр корифеїв. Карпенко-Карий охоче до них долучається і виступає на сцені у головних ролях. До театру приєднався і молодший брат Івана – Микола Садовський. Театр корифеїв отримав свою назву завдяки видатним діячам, яких називали «корифеями». Його заснування стало ключовою подією в історії української культури. На відміну від тодішніх російських театрів, що орієнтувалися на європейський стиль, він мав глибоко національне коріння. Вистави ставилися українською мовою, а сюжети показували життя простих українців. Проте через заборону для українського театру лишатися в одному місті більше місяця, акторська трупа була змушена постійно гастролювати.

Занурення у драматургію

Карпенку-Карому все більше подобається не виступати на сцені, а писати п'єси. Він головує в театрі і потроху формує власну творчість у драматургії та режисурі. Карпенко-Карий був дуже вимогливим до себе як до письменника. І коли на його нову п'єсу виходила схвальна рецензія, а публіка була у захопленні від вистави, він з подивом питав у дружини: «І що вони в ній побачили?» Син драматурга Назар згадував, що батько дуже довго «виношував» п'єсу, а записував її лише тоді, коли твір був цілком готовий.

1890 року до Карпенка-Карого приходить справжня слава та визнання, коли на сцені ставлять його нову п'єсу «Хазяїн». Вона швидко опиняється в центрі скандалу – цукровий магнат і мільйонер Микола Терещенко пропонує автору аж 30 тисяч рублів сріблом, щоб у виставі не було сцени, де головний герой одягає халат із вишитими цукровими буряками, бо в цьому образі Терещенко бачить себе. Проте Карпенко-Карий стверджував, що це збірний образ мільйонерів, і не спокусився на гроші. Виставу не скасували.

Іван Карпович весь час боровся за український театр. 1897 року склав записку до з'їзду сценічних діячів у Москві, присвячену переслідуванню українського театру, яку з трибуни з'їзду виголосив його брат – Панас Саксаганський.

Творчий доробок Карпенка-Карого поступово розширювався: 1899 року він пише трагедію «Сава Чалий», присвячену подіям гайдамаччини XVIII століття. На початку 1900-х разом з Саксаганським засновує власну театральну трупу, поповнивши репертуар п'єсами «Суєта» і «Житейське море». Загалом з-під пера Карпенко-Карого вийшло близько 20 п'єс, у яких він описував суспільні проблеми: соціальне розшарування, бюрократію і те, як гроші і жага до наживи псують людей.

Останні роки

Постійна напружена праця позначилася на здоров'ї письменника. У 1904 році він вперше скаржиться сину, що сильно болить спина та крижі, аж неможливо ходити. В нього виявляють рак печінки та селезінки, але Карпенко-Карий відмовляється від операції. У січні 1907 року він грає свою останню виставу. Лікарі радять терміново їхати на лікування до Криму чи Берліна. Карпенко-Карий обирає Крим. Але весна того року була холодною і не зцілює ні тіла, ні душі Івана. За порадою брата Панаса драматург вирушає на лікування до Берліна. Проте німецькі професори виявляються безсилі – хвороба швидко прогресує. Дружина днює й ночує біля ліжка чоловіка. Будучи вже знесиленим, Іван просить Софію поховати його на рідній українській землі.

15 вересня 1907 року Україна втратила одного з найславетніших творців театру – Іван Карпенко-Карий пішов з життя. Тиждень Софія їхала з тілом свого чоловіка додому з Європи. На станції, куди прибув потяг, зібрався великий натовп, щоб віддати шану. Труну на килимах повезли польовими дорогами заквітчані червоними стрічками воли. За нею йшов нескінченний потік людей… Поховали Івана Карповича на рідному хуторі. ●

eprasa.pl 39a89de422

Андрий КСЕНИЧ

Лемківска бесіда не єст єднакова

Мысель тота не є нова, а єй суть докажу на прикладі словника зо села Шляхтова спід Щавниці. Зачал єм так, як мі пасує згідно з заголовком допису, але хочу ищы зазначыти, же як емерит перед вакациями не за барз мам охоту заберати ся за писаня. Штоси каже мі єднаковож найти силы то зробити. Мам дуже цікавий материял, котрий передала мі пані Лідія Дзіобко, з яком знаме ся юж якысий час. Коли довідал єм ся, же п. Лідія родом є зо Шляхтовой, то подумал єм, же можна бы и треба, спробувати зобрати хоц лем кус словникового запасу з того села. На мою пропозицию п. Дзіобко одповіла позитивні, што ня барз втішыло. Мій задум брал ся з того, же знал єм, што правда, барз мало, о бесіді того села, але был єм переконаний, же треба звернути увагу на єй специфіку. Бере ся то з того, же тот русиньскі островок зо селами Явіркы, Шляхтова, Біла и Чорна Вода нашол ся посеред польскых, ци пак ґуральскых сіл, тай ближе ім было до Руснаків на Словакох, як в нас повідали, ніж до нашых лемківскых сіл. То поводувало окреслены, несприятливы обставины для мовной, культурной и суспільной ситуациї іх мешканців.

Як то ся стало, же серед чужых мовно и культурно осель переховали ся Лемкы? Не знам опрацювань на тоту тему, але буду іх глядал, прето, на мою думку, тым нашым родакам лекше было перейти на північны берегы Карпат зо стороны сусідніх руснацкых сіл, з тепліщой полудньовой стороны гір. Треба бы барз скрупульозного аналізу мовы мешканців руского острова, жебы ствердити, ци більше єст в ні мовных елементів з южного берега Бешкіду, ци північного. Я не мовознавец, тай можу собі позволити на дос свобідну розмову на тоту тему. Пояснил єм юж одкаль в мене тот материял, але мушу конче додати ищы важну інформацию, же пані Дзіобко записала го од свойой мамы, Анны Шляхтовской, котра вродила ся в 1921 році, тай зато запис мовний, фонетичний повинен быти автентичний. Позначены сут м.ін. акценты и тверда вымова фонеми «ц». Не зазначене є заднє «ы», але в бесіді п. Лідії можна го почути. Мам до выкорыстаня приблизно 340 слів, што здає ся достатньом кількістьом, жебы такый вступний популярно-науковий аналіз перепровадити.

Буду кєрувал ся моїм знаньом лемківской бесіды, котру буду порівнувал з мовом села Шляхтова. Мої заувагы не будут сперты суто науковым аналізом, бо не мам ґу тому, яко славіста, історик літературы, потрібного наукового цензусу. Можу зато свобідно операти ся на загальній філологічній основі. Першым посиланням буде для мене порівнаня зо словниковым засобом, якый знают мешканці цілой Лемковины. Найближе буде мі до Конечной, Ждыні и околиц. Пані Анна Шляхтовска бесідувала по-лемківскы, але єй дівка запис зробила латинком. Буду консультувал з ньом запис, жебы дашто не перекрутити. Перше слово, якє мам перед очами то «bjyda», а значит оно то, што наша «біда». Чом появлят ся ту штоси такє як дифтонґ «йи», што, як знаме, характерне є для польской мовы. Як так, то маме ту доказ впливу сусіднього польского языка. Не є то нич дивне, бо наоколо были польскы села. Ци моє поясніня є правильне? На мою думку може так быти. Такых прикладів буде більше, бо зараз мам слово «chrjyn» з таком самом збитком голосных звуків. Додам ищы близкє нам слово «dziyłka», але не буду го поясьнял, бо чытаче сами го розшыфруют.

Другым припадком, котрий часто ся повтарят, єст заміна нашого «и» на «і». Тото діє ся переважно тіж там, де по-сусідскы были польскы села. Чытаче «Лемківской сторінкы» и «Ватры» трафляют на дописы, в котрых Автор зазначат часом, же сут писаны бесідом села Новой Веси. Як міцно такый навык «вріс» в бесіду сьвідчыт факт, же вроджены юж на заході Лемкы фурт ищы «ікают». Возму слово «hryzti», може быти ищы «jychati», тай такых дале буде зас ціла «фура». Зараз по «hryzti» маме «hyrbet», котре заскочило мене тым «г» на місци «х». В розмові з п. Дзіобко оказало ся, же неє то тверде «г», але не почул єм тіж чыстого «х». Такє штоси медже тыма звуками. Припадок з дифтонгом поміг мі пояснити перед моментом дивну шляхтівску вымову, але ту не находжу якоси выходу з той ситуациї. Само «г» тримат ся в нас твердо, не забуду, же не єден раз чул єм: «Skąd u ciebie to dźwięczne „h"», на што одповідал єм, же в нас все так было. А же так має быти тіж в польскій мові, о чім переконала мене перша моя вчытелька «зо сходу», котра вымагала од нас того «г». Полякы перешли з «г» на «х», а в Шляхтові зробили то «в зіпу страну», як повідали в Конечні.

Тепер може пару слів, котры інакше звучат в мові села Шляхтова, ніж знаме то шырше по Лемковині. Дам ту слово «hrib», котре каждий зрозуміє як місце на цментери, але як тлумачыт пані Лідія, то фактычні ходит о (grzyba), бо (grób), то буде «гриб». Можна ся в тім заплутати, але так то єст в місцях, де переплітают ся близкозначны слова и мовы.

Был юж дифтонґ, заміна «и» на «і», але єст тіж заміна «і» «на» «и» як «na lywo», де маме то, на што звертам увагу, але преціж ту само «л» перешло в «l», на такє наше мягкє «ль». Жебы не глядати далеко, то зараз виджу «naryd», што легко розшыфруєме, коли заміст «и» вставиме «і». Вказувал єм юж на запожычыя з польского, а шмарят мі ся ту на очы слово «zemjaky». Знаме, же там, де ближе было до Гуралів, частіще появляли ся «грулі», котры деякы Лемкы узнают за слово акурат наше. Ні, оно нияк не є наше! Маме в тото місце свої названя. Але ту пахне мі якоси словацкыма «zemiakamy», што потверджат близкіст Шляхтовой до Русинів и Словаків од полудня. До того, што-м юж ту вказал в замінах, будут доходити наступны, такы хоц бы як в слові «pociah», де пропадат звук «т», а на його місце входит «ц». З таком вымовом стрічал єм ся и серед моїх односельчан, але повім ту штоси може немиле в іх сторону, бо уважам, же брало ся то з недбалой бесіды и лінивства. Выбачайте, але буду ту акурат кус досадний.

Лишу собі ищы материял на наступний допис, може коротший, але переконаня не мам, ци дашто не спробую пошырити, пояснити, тай вказати на іншы нашы позитивы и недолікы в мовній сфері. ●

eprasa.pl 39a89de422

РЕЦЕНЗІЇ

Paweł Reszka, «Stolik z widokiem na kreml», Warszawa, wyd. Wielka Litera, 2024. 360 - s.

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

За столом у Перемишлі про «Столик з видом на кремль»

«Я знав багато молодих росіян, які їздили на Захід, знають мови. І для мене було абсурдно тулитися в москві під керівництвом КДБ-іста. Я думав, що це мить. Що вони колись мусять сказати „ні"! Але вони цього не зробили. І їм або довелося втекти, або вони мусили з цим змиритися. І така була історія росії від самого початку. Це імперська росія, яка цінує самодостатність, центральну владу та зневажає такі нації, як Польща, Україна та весь Захід», – каже Павел Решка, журналіст і воєнний кореспондент. Він був одним з учасників цьогорічного літературного фестивалю в Перемишлі – «Місто з рікою».

Павел Решка *(на фото)* – автор книги «Столик з видом на кремль», виданої минулого року. Як він сам наголошує, ця робота не є репортажем, хоча все, що у ній описано, сталося насправді.

Журналіст проводив багато розмов із росіянами за столом у своїй квартирі у москві, бувши там, зокрема, кореспондентом видання «Rzeczpospolita».

«Я вважав багатьох із цих людей друзями. Їхня поведінка у 2022 році була для мене величезним, важким шоком», – сказав він на зустрічі в Перемишлі, наголосивши, що більше не підтримує стосунки з багатьма російськими знайомими.

Але події у книзі «Столик з видом на кремль» відбуваються не лише за «столом» у москві. Вона також охоплює війни, які росія веде останніми роками та за якими Павел Решка спостерігав і висвітлював їх як журналіст. Він був воєнним кореспондентом в Грузії та Україні.

«Важко очікувати чогось іншого від росії, коли вона обирає президентом офіцера КДБ. У соціальному контексті, коли кремлю не щастить, він розпочинає війну, сподіваючись, що це буде переможна війна і що рейтинги уряду, включно з президентом, зростуть. Так було під час чеченської війни, Криму, сирійської війни та вторгнення в Україну у 2022 році», – сказав журналіст. Він зазначив: на Заході існує багато ілюзій, що війна в Україні – це війна путіна. Але це також війна суспільства, яке після кожної війни «виявляється все більше травмованим».

«Якщо ґвалтівників та педофілів випускали з в'язниці на війну, а тепер вони повертаються з медалями на формі, зустрічаються з матерями своїх жертв після повернення до росії, і одночасно їх запрошують до школи та представляють як героїв – який може бути більший моральний занепад?» – сказав Павел Решка. Водночас він наголосив, що ми не можемо застосовувати інші стандарти для росіян, бо це буде гігантський «тріумф путінізму та диктатури».

«Тому що це лише підтвердить, що вони інші, що вони особливі, що вони не зобов'язані дотримуватися наших законів і норм. Це неправильний поворот, бо всі зв'язані тими ж людськими та божими нормами – і вони, і ми», – наголосив журналіст.

Колишній кореспондент наразі не може поїхати до росії – боїться, що йому не вдасться виїхати. Бо кожного можуть легко звинуватити у педофілії, торгівлі наркотиками чи шпигунстві. Ось чому зараз мало зовнішніх кореспондентів у росії, через що доступ до інформації обмежений. Крім того, Павел Решка впевнений, що кінець путіна, який передбачали багато разів, навряд чи настане найближчим часом.

«Я би був обережним із цим. Це досить хороший механізм. Бо це не примітивна держава. Вона хитра. Коли на заході почали „добиратися" до активів російських олігархів, що сказав путін? Він сказав: „Я ж говорив! Повертайся! Повертайся з грошима або тебе там обдурять"», – згадував журналіст.

За словами Павла Решки, путін роками пропонував те саме російській опозиції. Він говорив не про розстріл людей, а про «досягнення угоди». На його думку, це працює й сьогодні.

«Люди, які керують банківською сферою, економікою в росії, – це видатні економісти та ліберали з міжнародним визнанням. путін досягне з ними угоди, якщо будуть узгоджені кошти, необхідні йому на зарплати солдатам та озброєння», – оцінює ситуацію колишній кореспондент у росії. Саме тому, як наголошує журналіст, росії потрібно боятися завжди.

«Саме це я хотів сказати у своїй книзі. Не вірмо, що все буде добре, якщо росіяни захоплять шматок території. У цьому проблема. І найкращий спосіб, що можна зробити, – захищатися. І не вдаваймо, що цього не станеться», – казав у Павел Решка. Він сподівається, що Європа вчасно прокинулася і зрозуміла, що ніхто, крім неї самої, її не захистить. ●

eprasa.pl 39a89de422

ВІДІЙШЛИ

Отець Яків Мадзелян (1950-2025)

Ієромонах Яків (Ярослав Мадзелян) народився 17 вересня 1950 року в селі Кеншиця (Kęszyca) Любуського воєводства у сім'ї Григорія і Любомири з роду Паук, які походили з Лемківщини і були переселені на захід Польщі в рамках акції «Вісла» в 1947 році.

Ярослав Мадзелян був охрещеним у римо-католицькому храмі, оскільки не було можливості знайти греко-католицького священника через заборону діяльності УГКЦ в Польщі в 1946-1956 роках. Хоча він проходив катехизацію і приготування до першої сповіді теж у римо-католиків, проте виховувався у сім'ї, яка знала своє національне та церковне коріння і прищепила ці почуття своїм дітям. Завершив школу та отримав атестат зрілості у сусідньому Мєндзижечі, а оскільки вже змалку задумувався про те, щоби стати греко-католицьким священником, то почав шукати такої можливості. Проте, коли в 1969 році він вступив на навчання до духовної семінарії в Любліні, то навчався тут разом із римо-католиками, не маючи можливості плекати свій обряд, лише інколи слухаючи українські богослужіння по «Радіо Ватикан».

У 1975 році став першим греко-католицьким випускником Семінарії при Люблінському католицькому університеті.

Хоча його дияконські свячення відбулися 9 травня 1974 року ще в латинських літургійних одежах, проте уже священничі свячення, уділені в Мєндзижечі 2 березня 1975 року єпископом Павлом Сохою, відбулися у візантійських літургічних одежах. Таким чином, тоді ще отець Ярослав, став першим повоєнним греко-католицьким священником, який відразу служив при греко-католицьких парафіях, без служіння у латинському обряді.

Служив у греко-католицьких парафіях у Перемишлі, Команчі, в Білому Борі та у Барково.

Отець вів багатогранну душпастирську діяльність. Зокрема в 1984 році, завдяки співпраці семінаристів та молодих церковних діячів, він започаткував діяльність молодіжного руху «Сарепта» в Новиці, на Лемківщині.

У 1993 році ієромонах Яків перебрався в Україну, до нововідкритої Унівської Лаври.

Роком пізніше він стає намісником Лаври, допомагає засновувати монастир у Підкамені. В 2000 році повернувся на сім років до Польщі, де став настоятелем місійної станиці у Висовій, на Лемківщині.

З 2007 року, після повернення в Україну уже на постійно, став насельником монастиря св. Михаїла у Львові, де протягом 2007-2010 років був наставником спудеїв, тобто ченців, які, проживаючи у монастирі, навчалися у Львівській духовній семінарії. Після того, як припинив своє служіння наставника, ієромонах Яків залишився надалі у спільноті, ведучи чернече та душпастирське життя.

Підготовлено на основі повідомлення з фейсбук-сторінки Унівської Лаври

Фото з фейсбук-сторінки Унівської Лаври

16 серпня 2025 року у Львові на 75-му році життя відійшов від нас до обіцяної вічності у Всевишнього

отець Яків Ярослав МАДЗЕЛЯН

студит, перший греко-католицький священник, що закінчив після війни Люблінську духовну семінарію та започаткував участь Любліна у підготовці душпастирських кадрів УГКЦ.

У час семінарійних студій Він організовував у екуменічному дусі зустрічі люблінської молоді, де бували православні, латинники й греко-католики та навіть особи, виховані в повсюдному тоді атеїзмі. Зумів побудувати контакт з диригентом православних хорів бл. п. Андрієм Хамратовичем, який на початку навчав семінаристів співу. Власне у Любліні тодішній семінарист Ярослав і сестри служебниці, котрі працювали в «чужому морі» в недалекому Матчині, почали інтегрувати розпорошену та часто залякану та асимільовану греко-католицьку спільноту. Вже тоді було закладено основи під пізнішу парафію. Майбутній Отець і сестри почали відвідувати люблінців у їхніх домах, підтримували національну і релігійну свідомість, дораджували в релігійних справах, інформували про життя підпільної Церкви в Польщі й Україні та про церковні події на Заході, де можна було діяти офіційно. Сестри запрошували всіх до себе до Матчина, і ми туди їздили. Звісно, частим гостем був там семінарист Ярослав, де винятково добре себе почував. Згодом мило згадував родинну атмосферу й отриману поміч. Особливо пам'ятав про надзвичайну доброту бл. п. сестри Емілії Пашковяк. Знаю, що всюди, де пізніше працював, залишив після себе тривалий, неповторний, позитивний слід серед тих, кого зустрів на душпастирській стежці. Від Нього відчувалося тепло та спокій, чим Отець впливав на всіх: своїх парафіян, знайомих та випадкових осіб.

Прощайте, Всечесний Отче і Дорогий Друже! До побачення!

Вічна Йому пам'ять і Царство Небесне!

Щирі слова земського співчуття Родині й Співбраттям Студитам. Цими скромними словами хочемо долучитися до численних виявів пам'яті й пошани для бл. п. Отця Якова та символічно прощаємося з Ним.

Данута і Роман Матвійчини з Любліна

eprasa.pl 39a89de422

З великим сумом прийняли ми вістку,
що 21 серпня ц. р. в Пасленку трагічною смертю
померла

бл. пам. МАРІЯ КАЗАНОВСЬКА

з дому Шиманська, наша шкільна подруга
з українського класу Педагогічного ліцею №2
у Бартошицях
(1960-1965, вихователь Микола Калішук).

Марисю, спочивай у Бозі!

Єднаємося у печалі
з чоловіком та донькою і сином з родинами.

Приятелі

Головна управа Об'єднання українців у Польщі
складає щирі слова співчуття
та розділяє біль прощання
з Петром Федусьом,
довголітнім головою Товариського суду ОУП,
заангажованим членом нашої організації
й представником української громади у Польщі
у Спільній комісії уряду та нацменшин,
та з усіма рідними
з приводу відходу у Вічність

бл.п. Ярослави «Славки» Федусьо
з дому Пічак,
народженої в Руді-Журавецькій у 1934 році.
Вона пішла в останню дорогу з тим, що змогла
забрати: з добрими вчинками, любов'ю та вірою.
Вічна Їй пам'ять!

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ЯВОЖНО! Управа гуртка ОУП та Парафіяльна душпастирська рада УГКЦ у Катовицях повідомляють, що в суботу, **27 вересня 2025 року, о 10.00 в Явожні, в лісі біля пам'ятника, відбудеться божественна літургія та панахида в наміренні жертв Центрального табору праці Явожно.**
Сердечно запрошуємо всіх небайдужих до участі у спільній молитві.

Від імені організаторів – Іван Зрада, тел. 660449733.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1700 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 39a89de422

FUNDACJA Pro Musica Viva

РОМАН РЕВАКОВИЧ Художній директор

11. ДНІ 2025 УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ У ВАРШАВІ

DNI MUZYKI UKRAIŃSKIEJ w WARSZAWIE

Концертна студія Польського радіо ім. В. Лютославського

вул. Модзелевського 59

Квитки можна придбати в системі та в касах перед концертом. kup bilecik

Фінансова підтримка

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego · NIMiT · projekt współfinansuje miasto stołeczne Warszawa · MagoVOX fundacja

Партнери фестивалю

zaks · Związek Ukraińców w Polsce · UKRAŃSKI DOM

Інформаційні партнери

RZECZPOSPOLITA · rp.pl · dwójka · POLSKIE RADIO DLA UKRAINY · LB.ua · Наше Слово · Україна молода · ZBRUČ · NASZ WYBIR · УКРАЇНСЬКЕ РАДІО · TVP KULTURA

www.pmv.org.pl

7.09.2025 Неділя год. 19:00

ВХІД ВІЛЬНИЙ

Камерний концерт

Ансамбль KWARTLUDIUM

Дагна Садковська – скрипка
Міхал Ґурчинський – кларнет, бас-кларнет
Павел Новицький – ударні інструменти
Пьотр Новицький– фортепіано

У програмі твори:
Анни Аркушини, Марти Галаджун, Золтана Алмаші, Кармелли Цепколенко, Катерини Гривул, Богдана Сехіна

9.09.2025 Вівторок год. 19:00

kup bilecik

Вокальний концерт

Вокальний секстет proMODERN

У програмі:
три- та шестиголосні твори з **Супраських кантик** кінця XVII століття та прем'єри творів для вокального секстету **Iriny Ірини Блохіної, Богдани Фроляк, Олени льницької** та **Любави Сидоренко** – *замовлення Фонду Pro Musica Viva*

12.09.2025 П'ятниця год. 19:00

kup bilecik

Оркестровий концерт

Ольга Пасічник – сопрано
Назар Плиска – скрипка
Камерний оркестр Поморської філармонії CAPELLA BYDGOSTIENSIS
Роман Ревакович – диригент

У програмі твори:
Миколи Лисенка, Золтана Алмаші, Ганни Гаврилець, Віктора Косенка, Мирослава Скорика та пісні для сопрано та струнного оркестру **Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Якима Степового, Віктора Косенка, Дезидерія Задора** та **Неоніли Скоробогатько**

Projekt graficzny: Tadeusz Kazubek

eprasa.pl 39a89de422